

Selmezbányai Hetilap

TÁRSADALMI HETILAP.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 74/III. sz. a hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is czimzendő.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:

Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 „
Negyedévre 1 „

Egyes szám ára 10 kr.

Egyes számok kaphatók a kiadóhivatalban és Joerges Á. özv. és fia könyvkereskedésében.

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-szabásunk szerint számíttatnak és minden általunk közölt hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Az új törvény.

Jövő okt. 1-én lép életbe azon törvény, mely a házassági jogról, a gyermekek vallásáról és az állami anyakönyvekről szól. Hogy t. olvasó közönségünk legalább már némileg előre is tájékozva legyen, nem tartjuk felesleges dolognak az erre vonatkozó új intézkedéseket röviden ismertetni, természetesen csak is városunk és közel vidékünk területére vonatkozólag.

Törvényhatóságunk területe 4 anyakönyvi kerületre lett felosztva, még pedig: I. belváros, Banka és Felső-Róna, Selmezbánya székhelylyel II. Bélabánya és a György-tárnai telep, Bélabánya székhelylyel; III. Hodrusbánya külutca Hodrusbánya székhelylyel; IV. Steffultó külutca, Sztinyatóhontmegyei községgel együtt Steffultó székhelylyel. Az I. kerületben Krausz Kálmán főkapitány, akadályozása esetén Sztancsay Miklós hely. főjegyző, a II. kerületben a megválasztandó rendőrbiztos, a III. kerületben Lindmayer János rendőrbiztos és a IV. kerületben a megválasztandó rendőrbiztos fogja a születések, esketések és halálhirdetésekről az anyakönyveket vezetni. Erre nézve a hivatalos órák mindennap a belvárosban 10—12 d. e. a többi kerületekben pedig 8—9

d. e. lettek megállapítva. Hogy t. közönségünket mintegy utba igazítsuk az okt. 1-étől e tekintetben teendő lépések iránt, röviden elmondjuk mit kell tenni, ha gyermek születik, ha valaki egybe akar kelni és ha elhalálozás történik.

I. Születésnél.

A törvényes apa, a születésnél közreműködött bába, a szülésnél segédkezett orvos, mindazok, a kik a születésnél jelen voltak, az kinek lakásában a születés történt és végül az anya, mihelyt erre már képes, ily sorrendi fokozatban köteles a megtörtént születést, ennek időpontjától számított egy hét alatt az illetékes kerületi anyakönyvvezetőnél anyakönyvezés miatt bejelenteni és a kívánt adatokat bemondani. Itt figyelmeztetjük a közönséget, hogy legcélszerűbb a gyermekeket a törvényes egy heti időn belül megkeresztelni és azután bejelenteni a születést az anyakönyvvezetőnél, hogy ekkor már az utónév is bejelenthető legyen.

II. Esketéseknel.

Az esketést megelőzőleg — ha a törvényhatóság első tisztviselője, tehát városunkban a polgármester, felmentést nem adott — tartoznak a jegyesek 14 napon át, az illetékes anyakönyvi

hivatal helyiségén lévő házassági hirdetési táblán magukat kihirdetni s ezenfelül még 3 napig várni, a mely idő letelte után köthető meg a házasság. Ha a jegyesek egy felekezethez tartoznak, akkor a gyermekek mily vallásban leendő nevelésére nézve semmi különös intézkedések szüksége nincs. De ha a jegyesek nem ugyanazon vallás felekezethez tartoznak, és ha gyermekeiket nemükre való tekintet nélkül egy valláson akarják nevelni, akkor mindkét fél kell, hogy ezen szándékát a polgármesternél, vagy a járásbírónál, vagy a kir. közjegyzőnél, vagy a főszolgabírónál bejelentse, mert ha ezt nem teszik, akkor a fiuk apjuk, a leány gyermekek anyjuk vallását fogják követni. A rokonságból származó akadályok alóli felmentést, ha a vérrokonság közelebb a király Ó Felsege, ha pedig távoli a kir. igazságügyi miniszter adhatja meg. A kihirdetés alóli felmentést megtagadó első végzés a belügyministerhez felebezhető.

Ha az anyakönyvvezető a kihirdetést, vagy házassági közreműködést megtagadta, a törv. hat. első tisztviselőjéhez, ennek megtagadó határozata ellen pedig a kir. törvényszékhez fordulhatnak a házasulók. Magától értetődik, hogy az

T á r c z a.

Péché Antal †

Péché Antal nyug. bányaigazgató, m. kir. miniszteri tanácsos, volt országgyűlési képviselőnk, a magyar tud. akadémia és számos tudományos és más jótékonyegylet tagja, a vas-korona- és Lipót-rendlovagja, a magyar bányászati szaktudomány páratlan tudósa és megalapítója, a magyar hazáját rajongásig szeretett önfeloldozó hazafi, városunk törvényhatóságának számos éveken át volt tagja, a jó családapa, rokon és barát stb. behunyta szeliden örökre szeméit e hó 18-ikán délelőtt 11 órakor. — A halál kérlelhetetlen hatalmával szemben, ez esetben sem volt képes, a minden lehető megkísérelt orvosi tudomány, őt megmenteni; csak életét tudta ideig-óráig meghosszabbítani. Tetemét elhelyezik majd azon föld mélyébe, mely földnek rejtelmes mélységeit nálánál senki sem ismerte jobban, mely ső-

tét borzadálylyal fődött mélységben otthonosan érezte magát s fáradhatatlan volt annak felkutatásában, mely mélység lázas, életet kockáztató tevékenységének volt veszélyes színtere: legyen az most csöndes háborítlan otthona!!

A vele oly benső barátságban állott bányarémek és fémek, az amugy is örökös fekete gyászt viselő gyémántok és az előtte eme legrejtelmesebb óriási bányába leszállott bányászok szellemei üdvözölve kiáltásuk felé: „szerencse fel!“. Holt teste azok mellett fog pihenni, kiket, életében forrón szeretett, a kiktől a kiméletlen nagy kaszás már előbb fosztotta meg őt. Édes anyja, hön szeretett neje, Bella és Gyula, éltük viruló tavaszán elhervadt gyermekei és Laura nővére sirjai mellé ássák meg az ő sirját is. Lelje meg ezek körében annyira kiérdemelt örök nyugodalmát!

Péché Antal született 1822. június 13-án Nagy-Váradon, hol édes atyja Antal mint nagyra-becsült polgár tisztelt emléket hagyott maga után; édes anyja Valter Francziska urasszony, gyöngéd anyai szeretettel gondoskodott gyermekének neveléséről. Iskoláit szülőföldjén és Temesvárott, a bölcsészetet szinte szülőföldjén 1838-ban elvé-

gezvén, a selmezi bányászati akademiára ment. Itt négy évi szorgalmas és kitűnő tanulmányozás után 1842-ben megnyervén az abszolutoriumot, legott kincstári szolgálatba lépett, s egész 1847-ig működött részint a bányánál, részint a zuzdánál. Az ebbeli szakismereteinek gyarapítására hathatós befolyással volt azon körülmény, hogy akkor ott Rittinger Péter, volt bécsi miniszteri tanácsos, mint felügyelő működött, ki általánosan kitűnő szakembernek volt elismerve, s az ő alapos utmutásaira Péché Antal mindig hálásan emlékezett vissza. 1844-ben Joachimsthalba, Csehország egyik legdusabb bányatelepéhez küldetett, hogy ott zuzdákat állítson fel; de közben az 1848-iki események őt is hazájába visszaszólták, s Körmöczre bányatisztnak neveztetett ki; röviddel azután pedig az első magyar pénzügyminis-teriumhoz mint fogalmazó tétellett át.

1849-ben hazafias hűségének magyar bátorságának nyilvános tanuságát adá, a többek között midőn t. i. a kormány által meg lett bízva, hogy Körmöczről a pénzverő gépeket Debreczenbe szállítsa. Ő ezen megbízatást életének kockáztatásával csaknem Schlick orra előtt szerencsésen hajtotta végre.

A világi gyász és dicstelen fegyverletellel gyász borult a hazára, és szenvedés lőn jutalmuk a hazafiaknak.

Ő nem purifikálta magát, hanem nehéz anyagi viszonyainak daczára türt és szenvedett, mig 1850-ben a Töplitz melletti klostergrabi

egyházi házasság, a polgári házasságot követheti, megjegyzzük azonban, hogy a lelkészeknek tilos a házasságukat összeadni, mielőtt ezek a polgári tisztviselő előtt megkötötték a házasságot.

III. Halálkozásnál.

Minden haláleset legkésőbb 24 óra alatt az illetékes anyakönyvvezetőnél bejelentendő. A bejelentésre fokozatosan kötelesek: a családfő, a családtagok, az, a kinek lakásában a haláleset történt, a háztulajdonos, ha a házban lakik. A bejelentésnél a halottkém által kiállított halottvizsgálati bizonyítvány felmutatandó.

Tehát legjobb, ha a halálkozást bejelenteni köteles fél következőleg jár el: 1. a halálkozásról rögtön értesíti a halottkémét; 2. a halottkémétől nyert bizonyítvánnyal legott elmegy az illető anyakönyvvezetőhöz és 3. végül az anyakönyvvezetőtől nyert bizonyítvánnyal az egyházi szertartás végett saját lelkészéhez.

Városunkban a kapitányság helyiségéhez tartozó, egyik tágas szobában lesz az e célra berendezett anyakönyvi hivatal, hol a házasságok is köttetni fognak.

Végül nem vagyunk képesek elhallgatni abbéli kíváncsiságunkat, hogy törvényhatósági területünkön melyik jövődöbeli magyar állampolgár avagy honleány jön elsőnek az új születési és melyik szerelmes pár elsőnek az új házassági anyakönyvbe.

A halálkozási anyakönyvet legjobb szeretnők egészen eltörölni s kívánjuk, hogy ez csak nagy ritkán vétsék igénybe.

Ujdonságok.

— **Személyi hírek.** Rudnay Béla főispán városunkba érkezett és a holnap 20-ikán tartandó törv. hat. bizottság közgyűlésén elnökölni fog. — A selmeczbányai népbank, az ügyészi teendők végzésével Dr. Schneller László helybeli ügyvédet bizta meg. — Szitnyai József polgármester tegnap érkezett vissza Vajda-Hunyadról.

— **Közgyűlések.** Törvényhatósági bizottságunk holnap 20-án tartja rendes havi közgyűlését, mely elég érdekesnek ígérkezik s ép azért felhívjuk t. olvasóink figyelmét. — Tudvalevő, hogy ezen ülések nyilvánosak s azokon bárki

magánbányához mint bányagazgató hivatott meg, honnan 1851-ben a hires Klein testvérek által hasonló minőségben, morvaországi ostraui kőszénbányájuknál alkalmaztatott. 1853-ban honválytól megkapatva, visszatért Magyarországra; de itt a mivelt és nagy tudományu képzett bányász nem nyert alkalmazást, hanem kénytelen volt a tiszaszabályozási munkálatoknál mint mérnök napi-dijért működni!! 1855 végén Csehországba ment, hol a Schatzlari kőszénbányánál igazgató állomást nyert. 1858. év január havában Poroszországból kapott meghívást, hogy a Bochumi nagyszerű és gazdag kőszénbánya igazgatóságának vezetését vállalná el. Ezen minőségben nagy meglepedésre 1862-ig működött, midőn Magyarországon a mátrai bányaegetlet műigazgatását fogadta el. 1865-ben Gróf Károlyi György Nemti nevű kőszénbányáját önállóan bérelte ki.

1867-ben a m. kir. pénzügyminsterumhoz titkárrá, 1868-ban pedig osztálytanácsossá léptetett elő. Mint miniszteri hivatalnok, a bányászati osztálynál, mely eddigelé kizárólag német nyelven vezetett, hivatalos nyelvül a magyar nyelvet alkalmazta, mely annál terhesebb feladat volt, minthogy mindenekelőtt bányászati magyar műszavakat kellett teremteni. És ő nem riadt vissza a nehézségektől, hanem hazafias buzgósággal legyőzte az akadályokat; lettek műszavak és a bányászathoz a magyar nyelv jött hivatalos használatba. De sőt az állam vagyont emelésére

megjelenhet. — A felvidéki magyar közművelődési egyesület okt. 3-án d. e. Losonczen tartja meg XIII. évi közgyűlését. A kik ezen részt venni óhajtanak, szándékukat az egyesület ügyvezetésénél Nyitrán jelentsék be. — Az orsz. magyar bányászati és kohászati egyesület közgyűlése Vajda-Hunyadon az általunk kivonatban közölt program szerint e hó 15., 16. és 17-én folyt le. E közgyűlésről külön tudósítást közlünk.

— **Halálkozás.** Greguss Antal polgártársunkat, az önk. tűzoltók alparancsnokát s törvényh. bizottságunk tagját súlyos csapás érte. Neje szül. Kaszik Jozefin rövid, de kinos szenvedés után e hó 16-án hajnalban 40-ik, boldog házasságának 20-ik évében meghalt. A boldogult hű és fáradhatatlan szorgalmu, közbecsülésben álló hitves elvesztése feletti mély s fájdalmas gyászában, leljen a lesújtott férj az általánosan nyilvánuló mély részvétben némi vigaszt. — Az elhunyt temetése szerdán délután ment végbe, közönségünk és az önkéntes tűzoltók képviselőinek testületi részvéte mellett.

— **Marhavásár.** A mult hétfőn tartott marhavásár igen élénk volt. Különösen Zólyomból nagy volt a marha felhajtás, csak az volt a baj, hogy kevés vevő akadt. — Összesen körülbelül 350 drb. (tehén, ökör, üsző, ló) cserélt gazdát. Az árak meglehetősen magasak voltak. A marhalevél átiratásokat és rendőri felügyeletet Klein Frigyes rendőrfogalmazó és Androvits Béla rendőrbiztos végezték. Ez alkalomból nagyon is érezhető módon bizonyult be, hogy a Dolina előtti marhavásári tér szűk s mostani állapotában meg nem felel a célnak. A bajon úgy lehetne segíteni, ha a tér mellett vezető árkot behidalnák, vagy a szomszédos kertet a város megvásárolná és ezzel a marhavásártér kibővítené.

Különfélék.

— **Csonttörés.** A ribniki zúzóműfelügyelőség a kapitányságnál feljelentette Filusz József napszámot, a ki Viczian István munkást egy fadoronggal úgy arczon ütötte, hogy ennek orrcsontját összetörte. A tettes természetesen megkapja megérdemelt büntetését.

— **A lövöldéről.** A helybeli polgári lövöldön mult vasárnap megtartott lövészeten hazánk

és gyarapítására is már ekkor oly nagy szolgálatot tőn, hogy már ez által is maradandó érdemet szerzett magának. Ugyan egy kiküldetés alkalmával tapasztalván, hogy Erdélyben a Zsilvölgyi óriási kőszéntelep egy része bárki által is lefoglalható: ő sietett azt a magyar kincstár részére elfoglalni, mely tettevel 15 millió forintra becsült értékkel szaporította az államvagyonot.

Az 1870-ki budget tárgyalása alkalmával a Lónyai által az országgyűlés elé terjesztett „államvagyon kimutatása” című nagy munkálat bányászati része az ő közreműködésével szerkesztett. Ily kiváló érdemeket jutalmazott meg ő Felsege midőn őt 1870-ben a Vaskorona jeles rendjének lovagkeresztjével ünnepélyesen kitünteté.

Ez időtől szakirodalmi munkásságának tanujele az 1868-ban „Bányászati és Kohászati Lapok” című, havonként kétszer két-két iven megjelenő szaklap általa történt alapítása, mely szaklap hatalmas fejlődést tud felmutatni s mai napság is fenn áll. — Továbbá „Az érczek előkészítésének elvei és gyakorlati szabályai” című önálló szakműve, mely a külföldi hasonműveket nélkülözhetővé teszi.

1873. év őszén a király miniszteri tanácsosnak és selmeczbányai bányagazgatónak nevezte ki. Itteni működését mindjárt azzal kezdte meg, hogy a József-altárna átfurását fűrógépek alkalmazása által sietteté, csakis neki köszön-

együk legkitünőbb, ha nem első lövésze vett részt. a ki nem más, mint Belházy Gyula akadémiai tanársegéd édes atyja, lugosi erdőmester. A mily örvendetes volt ily jeles vendég jelenléte, annál inkább érezhetőbb volt a díjadó távolléte, mivel a multság lelke hiányzott. Élénkebb lett megint a hangulat, midőn lehetőségessé vált a lövészet folytatása éjjel, reflektorok segélyével, mely készülék ilyen tökélyben talán az egyedüli hazánkban, sőt azon túl is; csak e készülék mellett volt lehetséges 877 lövést ejteni, melyek közül 2 szög, 10 négyes és 655 köregység. Az első díjat Fiedler Gyula, a másodikat Krausz Géza, a harmadikat Seidel Ágoston nyerte el. Fiedler Gyula ezen kívül még egy szeptet, Dr. Stuller 1. Belházy Gyula 1, Krausz Géza 2, és Seidel Ágoston 4 négyest lőtt.

— **Rég elkövetett lopás.** Mult számunkban említettük, hogy Czupák János feljelentésére Lupták János, István és Ljetava János egy állítólag 4 év előtt Hodruson elkövetett lopás miatt letartóztatottak. A járásbiróság a gyanúsítottakat azonnal szabad lábra helyezte, mert semmi bizonyítékkal nem rendelkezik a tettesség bebizonyítására s úgy látszik csakugyan Czupák boszszuból jelentette föl az esetet.

— **Mézes kalácsra fáj a foga** Bartko János majoros legénynek a vasárnapi bucsukor s csak 34 krja volt s ez bizonyára másra kellett, egyet gondolt s szerencsét próbálva, Velics György mézeskalácsos sátrából több izletes darabot elcsent és zsákmányával el akart illanni . . . de rendőrségünk, képviselve Harrah rendőr személyében, az izraelita templom mellett utolérte és a kapitányság ugynevezett koter helyiségébe elhelyezte, más nap pedig a helybeli kir. járásbirósághoz átkísérte.

— **Bucusu.** Mult vasárnap volt ritka szépségű kálváriánk őszi bucsuja. Már egy-két nappal az előtt emelkedtek utcahosszant a fabódék és sátrak, melyekben a sok értékes csecsebecse megakasztja a jámbor bucsujárók tekintetét, kik mindenfelől közelednek a végzél, városunk, felé. Innét is, onnét is zenező hallik, kísérve a vezeklők szent énekétől, s csapatosan, százakra menő számban árasztják el az utcákat a mindenféle viseletű, szójárásu, koru és nemű bucsusok. A hol csak szent képet vagy feszületet lát-

hető, hogy ezen altárna átfurása már 1878-ik évben megtörténhetett és egy évszázadig tartó gigantikus munka befejeztetett. Hogy ezen óriási altárna átfurása mily rendkívüli előnyös következményekkel járt bányászathoz nézve és a sok vízemelő gépek használatának feleslegessé tétele által mily megtakarítások történtek, azt a szakörökben igen jól tudják méltányolni. De méltányolta legmagasabb elismerésével koronás királyunk is a midőn az 1878-ik évben nagy ünnepélyességgel megtartott áttörés alkalmából Péch Antal a Lipót-rendkeresztjével, több munkatársa pedig a Ferencz-József-rend s a koronás érdemkereszttel lett kitüntetve. — Az immáron elhunyt alapította a munkások részére az u. n. liszt alapot, mely jelenleg 40000 frt alap tőkével bír s melynek jétékony kihatása a munkásokra nézve felette üdvös. — Az ő vezetése alatt történt meg az egész társaspénztár reformálása. — Igazgatása alatt igen sok abban hagyott bánya újból feltáratott stb.

A munkások rajongásig szerették és általánosan „náš otec” — apánknak nevezték. Megtörtént véle, hogy már 1875-ben néhány hétig városunk képviselője lett. A dolog ugyanis úgy történt, mint a hogy még sokan fognak arra visszaemlékezni, — Zsigmondy Vilmos képviselő jelölt pártja, melynek egyik vezető, lelkes tagja a boldogult is volt, fel lett hívva a választási elnök által annak igazolására, hogy a jelölt, választói jogát kimutassa, mert különben kénytelen lesz, az

nak, megállnak áhitattal, térdre borulnak, s közös imájuk mormolása ugy hallatszik, mintha valami patak volna itt valahol az emberek eleven fala mögött. Hogy a bucsujáró nem csak a szent képeket keresi, arról tanubizonyoságot tehet amott az a gyorselárusító, ki óriási ernyője alól fennszóval, válogatott kifejezésekkel hivatgatja a vevőket sátorához. Itt megint egy mézes kalácsos tárta ki édességeit, s azt hisszük, nem lesz panasza rossz üzlet miatt. A templomok előtt hosszú sorban csillog-villog az aranyos és ezüstös szentképektől a sok fabódé; nem féltékenyek egymásra mindegyiknek kijut a vevőkből elég. Laczikonyhát is látunk kettőt, hármát, párolgó tálakkal, fazekakkal, melyekből az ugynevezett „leves“-t mérik a megéhezett jövevényeknek, s melynek főalkotó részei: víz, valami festanyag és jó adag paprika. Hogy a szesz is képviselve van mindenféle csábító színekben, azt emlitenünk is fölösleges. Van zsvaj, zene énekszó, ima, beszéd, kiabálás, tolongás, hogy az ember azt hinné, most építik a bábeli tornyot. A ki népviseleteket akar tanulmányozni, annak van rá alkalma elég, ha nem retten meg az egész várost elborító porfellegtől, melyet annyi mezítlab, bocskor, cipő és cizma felver. Hogy ily néptolongásban tolvajok is akadnak, azt nem lehet csodálni, csak hogy a tetteseket nyomban nyakon csípték. A türelmes olvasó talán azt is kérdezi, hol talál annyi tengernép éjjeli szállást?! Sokan a szabad ég alatt egymáshoz szorulva, hogy meg ne fázzanak; de mindig akad könyörülő ember, a ki nek egy-két üresen álló helyisége van, ott azután annyi kap szállást, a mennyi csak belefér. Öreg és ifju, férfi és nő szoroson egymás mellett, egymás vállán nyugodva ellepi a padlót, a küszöböt, valóságos eleven mozaik, fejek-törzsek, egymásba fonódott karok- és lábakból. S ehhez a kényelemhez igen olesón jutnak, fejenként csak 4—10 krajczárt fizetnek érte; s a szállásadó 4—5—6 forintot bezsebelvén, nyugodt lélekkel meg van róla győződve, hogy a felebaráti szeretet egy cselekedetét vitte véghez. Hogy ily bucsu nem lehet el balesetek nélkül, azt most is tapasztaltuk; Bacsik bankái lakos a többek között annyira rosszul lett, hogy hirtelen összeesett s bevitték az akadémia épületébe, hol az első segélyben részesült; innét a városi kórházba száll-

ellenjelöltet, Daacsó Pált, egyhangulag megválasztott képviselőnek kikiáltani. Az igazolásra fél órai határidőt tűzött ki. Általános megdöbbenést keltett az egész pártban az egész eljárás s a legfőbb emberek higgadságukat vesztve ide-oda okoskodtak, hogy lehetne a bajon segíteni, úgy hogy a pártban a legnagyobb zavar állott elő. Péch Antal az első sorban állott s nem tudta, mindjárt miről van szó, mert tudvalevőleg nagyot hallott. Épen magyaráztatták neki a történeteket, a midőn egy fiatal ember kilépett a sorból s elkialtotta: „Éljen Péch Antal képviselőjelölt!“ Mintha villám sújtotta volna az elnököt, de mintha új életerő özlött volna a pártba e kiáltásra. Ezer torok kiáltotta: Éljen Péch Antal „képviselő“ s nem telt bele fél óra az akadémiai lelkes fiatal-

litották. Végül megemlítjük, hogy a bucsujárók sok emléket visznek innét el magukkal, de hagnak itt is oly emlékeket, melyek nem tartoznak a legkellemesebbek közé s melyek eltakarítása a városnak elég nagy gondot és kiadást okoz.

— **Maczo elmékedései a színházban.** Tessenek elhinni, kérem, én Maczo, már régen czipelem a tekintetes böggös ur brúgóját mindenhová a hol csak muzsikálnak, de még ilyet nem láttam, tessenek elhinni! Itt muzsikálnak a színházban az üres padoknak. Szinte fáj a szívem, hogy azokat a szép nótákat senki sem hallgatja meg. — Hát még a tekintetes színész urak és, kezeiket csókolom, színésznők vajjon mit gondolhatnak, midőn felhúzzák azt a nagy firhangot s azután látják, hogy nem látnak publikumot, de még annyit sem, a mennyit a tiz ujjamon el tudok számlálni?! Tessenek elhinni, én csak afféle egyszerű filkó vagyok, de annyit mégis fölérek észszel, hogy olyan derék jó magyar színészeket mégis csak pártolni kellene?! Hiszen még majd az a hire lesz ennek a városnak, hogy csupa német és tót lakja, a kik nem értenek magyarul s inkább megnézik a pimperlikomédiát, a hol nem kell megérteni semmit. Tessenek elhinni kérem, én csak egyszerű filkó vagyok, de mikor látom, hogy oly üresek a padok, hogy az egek bátran rendezhetnének rajtuk majálist, és felhúzzák azt a nagy firhangot, és játszanak ott fönt a stelázsin, olyan szépen, hogy szinte azt hiszem, nem is én vagyok a Maczo, a ki azt látom, hát el szeretnék bujni, úgy szégyenkezem a miatt az üres színház miatt. Ah, istenem, istenem, miért is nem vagyok én valami gazdag ur, teremtyugse megvenném, a hány csak van olyan czédula, a mivel be lehet menni a színházba, s be nem eresztenék senkit sem oda októberben, akárhogy rimánkodnának is a szép kisasszonyok, a szép dámák! Miért nem jönnek most?! Az ám csak hogy annak az okát meg nem mondjuk! No de, tessenek elhinni, igazán nem szép dolog az, hogy így hagyják a derék, magyar színészeket. Sirhatnék érte, sirok is ám színházba, úgy sem lát meg senki, csak a tekintetes színész urak, és csókolom kezeiket, színésznők; azok meg had lássák, hogy hullanak könnyeim, mert ha ez tovább így tart, sirni fognak ők is, s nem épen áldani fogják azon perczet,

ság zászlókat csinált kormos felirással, városunk utcásarkain egy pillanat alatt láthatók voltak az „Éljen Péch képviselő“ felirások . . . a kniff nem sikerült, óriási lelkesedéssel és többséggel lett képviselővé választva Péch Antal, ki azután lemondott és a második választásnál Zsigmondy Vilmosnak engedte át helyét.

A mi akkor kényszerűségből történt, az saját akaratából lett nyugdíjaztatása után az ő és a választók szabad akaratából történt meg, mert 1889. évben egyhangulag lett országgyűlési képviselőnké megválasztva.

A tudományos szakirodalom lerén szerzett nagy érdemei elismerésül a magyar tudományos akadémia tagjává választotta. — Tagja volt tömérdek bel- és külföldi tudományos és humá-

melyben ide verődtek, a műpártoló (?) Selmezbánya városába. Tessenek elhinni!

— **Színészet.** Mielőtt a hét folyamán színre került előadások méltatására térnénk, nem állhatjuk meg, hogy néhány megjegyzést előre ne bocsássunk. Hogy e társulat első bemutató előadásán, Fedórán, a nézőtér kongott az ürességtől, bár a színmű maga is már elég vonzerővel bírhatott volna, azt még értjük, mert hiszen már nem egyszer visszaélték közönségünk jóhiszeműségével, de hogy még a harmadik, negyedik színi előadást sem pártolta közönségünk, — a tanuló ifjuság kivételével, mely tömegesen megjelent — annak okát hiába keressük. Pedig minden részrehajlás nélkül mondhatjuk, hogy ha talán előbb régebben láttunk is egy két kiválóbb erőt, de ilyen sikerült gondosan áttanulmányozott összjátékot szemlélhetni nem igen volt még szerencsénk a mellett el kell ismernünk, hogy oly jeles erők, minő például maga Egry Kálmán, nem akármikor fordulnak meg városunkban. Igazán megérdemelné e társulat, hogy ne legyen oka közönségünk részvétlensége miatt panaszkodni. Hogy Egry Kálmán társulata a színi pályát nem talán ki tudja mi okból, hanem maga a színi művészet kedvéért, hivatottsága érzetében szereti, arról tanuskodik a második bemutató előadás is, „Az új honpolgár“, mely eleven, egybevágó játékkal került színre. Gólya Frigyes, (Krémer Sándor). Goldstein Számi (Polgár Béla) Tavasz Aladár (Boár József) Virág Toncsi (Beke Lilla) Nelli (Takács Mariska) mind a maga valódiságában pezsgő életet vittek a színpadra. Szombaton, 14-én, a kedves zenéjü „Madarász“ került színre, eddig itt még nem látott teljességben. Kiemelendők Beke Lilla (Postás Milka) Bera Rózsa (Mária fejedelemnő) Polgár Béla (Csörsz báró). Kivált Mária fejedelemnő szólója a harmadik felvonás elején megérdemelte a tapsot. Egry Kálmán mint Ádám ugy játékaival, mint hangjával derekasan kitett magáért; de benne az igazi művészt láttuk a vasárnapon, 15-én előadott „Galambodi Sándor“ népszínműben. Helyszüke nem engedí, hogy e színművet és ez előadást érdeme szerint méltathassuk. A ki megértette elgondolni, átézni tudta e tévutra tért szivháborgó szenvedélyeit, följajdult indulatait, a saját büne beismerésére tért

nus egyleteknek. Elképzelhetetlen munkaerő lakozott benne. Nemcsak hivatalos bokros teendőinek alapos elvégzésére talált időt, de amint már kiemeltük a szakirodalom terén is óriási munkásságot fejtett ki. — Jótékonyága, jólelkűsége meg épen legendaszerű volt. Nem tudott megtagadni csak kissé is indokolt kérelmet s ép ezért mint nagy, de szegény ember halt meg.

A katasztrófa oly váratlanul ért bennünket, hogy az idő rövidsége miatt, a tudomány és irodalom terén kifejtett működésének és egyéb érdemeinek méltatását csak a jövő számban leszünk képesek közölni. — Addig is mi is, benső igaz őszinteséggel hozzájárulunk azon osztatlan nagy részvéthez, mely e nagy szellem földi maradványait tartó ravatal előtt leborulva gyászol.

Férfi-szabóüzlettemmel elérteddigi eredményeim alapján van szerencsém a t. cz. közönségnek becses tudomására hozni, hogy a beálló őszi és téli évadra a legújabb és legfinomabb férfiruhaszöveteket szereztem be, s így azon kellemes helyzetben vagyok minden e téren támasztott követelménynek ugy minőség, legújabb divatu szabászat, mint jutányos ár tekintetében teljesen megfelelni.

Szöveeim valódi angol, s a leghirnevesebb osztrák és magyar gyártmányok.

Számos látogatást kérve s a t. cz. közönséget a legjobb kiszolgálásról biztosítva,

vagyok kiváló tisztettel
Singer Miksa.

Igen előnyös nagybani vásárlás tette nekem lehetővé, hogy a t. cz. közönségnek a férfi- fiu és gyermekruhák leggazdagabb választékával szolgálhatok.

A legfinomabb, mi e cikkekben előállittatik, nálam található. A férfidivat terén a legújabbat és legelegánsabbat tartom, és a mi az árat illeti, minden konkurencziának elébe állok. Ki jól és jutányosan akar vásárolni, tiszteljen meg látogatásával, s meg fog győződni róla, hogy lelkiismeretesen lett kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel
Singer Miksa.

lélek iszonyu szenvedéseit, az csak meghajolhat Egy Kálmán jeles, megkapó alakítása előtt. E kiemeléssel nincs szándékunk a többi szereplő érdemeit kisebbiteni. Igen jó volt Bera Rózsa mint Katicza, Krémer Sándor mint Ágoston Pál; valamennyien dicséretet érdemelnek gondos játékukért. Hétfőn, 16-án „A primadonnát adták, daczára annak, hogy a nézőtérén sokszorosító szemüveggel sem lehetett volna közönséget találni, még deákot sem, pedig kár, hogy az a jó humorral irt életkép közönség nélkül maradt, Polgár Béla mint Czinczár, Daróczyné Erzszi mint Veronika, Beke Lilla mint Marietta, Boár mint Trilla Viktor sikerülten alakítottak; Takáts Mariska Flóra szerepében szokott kedvességgel játszott. Kedden „A kis hőrség“ francia vigjáték került színre; a csekély számú közönség bizonyára jól mulatott, s meggyőződést szerezhetett arról, hogy Egy Kálmán szintársulata megérdemli a pártolást. Hamarjában nem tudjuk, a szereplők közül kit dicsérjünk előbb. Hogy Polgár Béla nem lankadó jó kedvvel, a legtermészetesebb humorral és mimikával adta Leopoldot a furfangos, magát minden helyzetbe beletaláló komornyikot, azt nála már föl sem említjük, mert elvárjuk, tehetsége mellett megköveteljük tőle; nem maradt mögötte a sikerült alakításban Krémer Sándor, Bethleni László, Boár József sem. Dicséretet érdemel Olmosy Rezső is. Hogy a nőszereplők mint Beke Lilla, Daróczyné, Mérey Izabella, egytől egyik mint sikerült alakok tökélesítették az előadást, mondanunk is fölösleges. Kivált Beke Lilla, mint már többször volt alkalmunk meggyőződni, természetes, jellegző játékkal teljesen megérdemli az elismerő dicséretet. Szinte sajnáljuk, hogy már megjegyzésünk is van, de kötelességünknek tartjuk Polgár Antalt gyöngéden figyelmeztetni, hogy, igaz, jelen-

tektelen szerepét nem tanulta be jól, mi kivált oly összevágó játéknál, mint ez volt, kellemtlenül tűnt fel. — Szerdán, Megyeri Erzsike, a zeneakademia növendékének vendég föléptével, Verő operetteje „A szultán“ került sorra. A közönség, valószínűleg a vendég iránti kíváncsiságból, valamivel nagyobb számban jelent meg, mint eddigelé, s ezt a kezdődő s érdemelt, érdeklődés jelének tekintjük. A fiatal vendég kedves megjelenését mint Roxelane taps fogadta, mely a felvonások végével is felhangzott. Tetszést aratott Beke Lilla is, mint Szelim melyet sikerülten adott, kiérdemelve a tapsokat, bár inkább az élénkebb szerepben nyilvánul leginkább tehetsége. Bethleni, mint Ali, több ízben megkaczagtatta a közönséget bohóságaival, s Takáts Mariska igen szép Délia volt. Megyeri Erzsikének művészpályáján sok sikert kívánunk.

Hohenheimi Toljás Dániel jelentésének vége.

Gazdasági egyletek, intézetek, földműves iskola, kereskedelmi növények tenyésztése, kenderásztatások — szőlőterületek (talán a kedvező éghajlat!) hiányában — szőlőművelés nem észlelhetik. Általam mi sem jelentetik. Szállítási ügyre vonatkozólag jelenthetem, hogy ugy az állami, mint a törvényhatósági utak — (például a felső rózsautca, Schuster-féle kert melletti és a Fischer-féle ház mögötti útrész) — jó karban vannak. — A vízvezeték ügyében jelenthetem, hogy a tárgyalások folyamatban vannak s így őszön fognak azzal befejeztetni, hogy a jövő tavasszal ismét kezdetüket veszik s ősszel ismét befejeztetnek. (Nem kell nekünk tárgyalás, hanem víz, víz és harmadszor is víz!! Egy szomjas benszülött.) — A halászatnál a halszaporulat alig észlelhető. Különb minden rendben ézzellettett s ugyan ezt kívánom excellenciádnak is.

Éneklő a chór.

Az erdőkbe beütött a szű;
Bajnak bizony elég iszonyú,
De annál is sokkal nagyobb baj,
Hogy a fánkat Popper viszi haj!
Lótenyésztés városunkban nincs,
A jövőre kilátásunk sincs.
De pinczgaui apalállat van,
Annyi, mint amennyi sertés kan.
Kilugozva gyászol a sok fű,
A halak sem szaporodnak tyhű.
A kender sem áztatódik itt,
Toljás bácsi ezzel vagyunk kvitt.

Az október 16., 17. és 18-án tartandó osztálysorsjátéki húzásra, egész, tized, és huszadsorsjegyek kaphatók Selmezbányán

Dimák J.

kereskedésében: egész 40, tized 4 és huszadsorsjegy 2 koronáért.

Uj női divatterem.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a kamaraház melletti, Tandler-féle házban

női divattermet

nyitottam. Az ehhez szükségelt ügyességet s jó izlést Bécsben sikerült elsajátítanom, a hol több éven át dolgoztam e szakban. Elvállalok mindennemű átídomításokat és divatosításokat is és biztosíthatom szolid, előzékeny üzleti eljárásomról, valamint legujabb divatu áruimnak jutányos áráról s kérve nagybecsű pártfogását.

maradok kiváló tisztelettel
Selmezbányán 1895. szept. havában
Platzer Paula.

Az államilag engedélyezett

Magyar osztálysorsjáték

I. oszt. nyeremények		II. oszt. nyeremények	
Húzás 1895. okt. 16-19-ig.		Húzás 1895. okt. 6-14-ig.	
nyeremény á korona	korona	nyeremény á korona	korona
1 80000 = 80000	1 80000 = 80000	1 600000 = 600000	1 600000 = 600000
1 60000 = 60000	1 60000 = 60000	1 400000 = 400000	1 400000 = 400000
1 40000 = 40000	1 40000 = 40000	1 200000 = 200000	1 200000 = 200000
1 30000 = 30000	1 30000 = 30000	1 100000 = 100000	1 100000 = 100000
1 20000 = 20000	1 20000 = 20000	1 50000 = 50000	1 50000 = 50000
1 15000 = 15000	1 15000 = 15000	2 20000 = 40000	2 20000 = 40000
1 10000 = 10000	1 10000 = 10000	2 15000 = 30000	2 15000 = 30000
2 8000 = 16000	2 8000 = 16000	4 10000 = 40000	4 10000 = 40000
8 4000 = 32000	8 4000 = 32000	10 8000 = 80000	10 8000 = 80000
10 2000 = 20000	10 2000 = 20000	27 6000 = 162000	27 6000 = 162000
13 1000 = 13000	13 1000 = 13000	100 2000 = 200000	100 2000 = 200000
100 400 = 40000	100 400 = 40000	200 1000 = 200000	200 1000 = 200000
860 200 = 172000	860 200 = 172000	1150 200 = 230000	1150 200 = 230000
9000 80 = 720000	9000 80 = 720000	20000 100 = 2000000	20000 100 = 2000000
10000 nyeremény össz. 1268000	10000 nyeremény össz. 1268000	21499 nyeremény és jutalom	4332000

AZ I. OSZTÁLYU SORSJEGYEK ÁRAI:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	sorsjegy
40.—	4.—	2.—	korona.

A TELJES (mindkét osztályra érvényes) SORSJEGYEK ÁRAI:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	teljes sorsjegy
80.—	8.—	4.—	korona.

Valamennyi sorsjegy a falragaszok által megjelölt eladási helyeken kaphatók.

Budapest, 1895. augusztus hóban.

Andrássy-ut 5-ik szám.

Magyar Osztálysorsjáték Igazgatóság.

Sorsjegyek eladásra való átvétele iránti megkeresések hozzánk intézendők.

Első államilag engedélyezett

Magyar Osztálysorsjáték

az Ezredéves kiállítás alkalmából Budapesten, 100,000 sorsjegy,

31499 két osztályba beosztott pénznyereményekkel és egy jutalommal.

5 millió 600,000 korona összértékben

minden levonás nélkül készpénzben fizetendő.

Legnagyobb és legszerencsésebb esetben

egy millió KORONA.

Első húzás 1895. október 16—19-ig Budapesten.

Eszerint ajánlom és utánvét mellett küldök szét

eredeti sorsjegyek az első osztály részére $\frac{1}{1}$ 40.— $\frac{1}{10}$ 4.— $\frac{1}{20}$ 2.— $\frac{1}{10}$ 4.— $\frac{1}{20}$ 2.— korona

eredeti teljes sorsjegyek, melyek mind a két húzásban érvényesek:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$
80.—	40.—	16.—	8.—	4.—

Teljes sorsjegyek, a melyek az első osztályban nyereménnyel kihuzatnak, egyszersmind a nyereménnyel az előlegesen második osztályra vonatkozó betét fizettetik vissza. — Megrendelések postautalvány útján lehetőleg a cím igen pontos megjelölésével kéretnek.

HEINTZE KÁROLY főelárusító Budapest, szervita-tér 3.

Check-Conto: Magyar postatakarékpénztár 3960. — Sürgőnycim: LOTTOHEINTZE Budapest. — Vidéki megrendelők porto fejében 10 fillért, ajánlott levelekért 30 fillért, továbbá minden egyes nyereményjegyzékért 20 fillért sziveskedjenek külön mellékelni.

Lottogyűjtődék, viszontelárusítók és ügynökök mindenhol felállítanak. 4—6